

[REDACTED]
per e-mail verzonden aan
[REDACTED]

Datum

19 JUN 2018

Onderwerp

Besluit Wob-verzoek

Ons kenmerk
CvB/JZ/YA/ 275.519

Uw kenmerk
-

Pagina
1/3

Bijlage
A-G

Afdeling
College van Bestuur

Bezoekadres
Burgemeester Oudlaan 50
Erasmus Building
A2-06

Postadres
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

T +31 10 408 2268
E legal.advice@eur.nl
W www.eur.nl

Geachte mevrouw,

Het College van Bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) heeft kennisgenomen van het door u opgestelde Wob-verzoek, zoals verwoord in uw brief d.d. 26 april 2018.

Bij brief van 9 mei 2018 heeft de EUR de ontvangst van uw verzoek bevestigd, de beslissing op uw verzoek verdaagd tot 22 juni 2018 en is verzocht om precisering van informatieverzoek 6. Op 10 mei 2018 heeft u daarop precisering verstrekt.

Gevraagde documenten

Op grond van de Wet openbaarheid van bestuur vraagt u de EUR om openbaarmaking van het volgende omtrent het onderzoek van [REDACTED] [REDACTED]

1. Alle ruwe onderzoeksdata en – gegevens;
2. Alle interviews, (ingevulde) vragenlijsten et cetera;
3. Powerpoints van presentaties, artikelen, memo's, et cetera;
4. Gegevens over de aanstelling van [REDACTED] als (buiten)griffier voorafgaand en gedurende het onderzoek, waaronder correspondentie over de aanstelling, aanstellingsbrief, arbeidsvoorwaarden, daadwerkelijk als medewerker uitgevoerde werkzaamheden;
5. Alle correspondenties, zoals mailwisselingen, brieven, kattenbelletjes, et cetera;
6. Gegevens over de rechtbanken waar de onderzoeken hebben plaatsgehad.

Beoordeling

Hieronder wordt uw verzoek – in de door u gehanteerde volgorde – per onderdeel beoordeeld. Bij dit verzoek gaat het om de gegevens van [REDACTED] in [REDACTED] hoedanigheid van EUR-medewerker.

Ad 1. Uit de rechtspraak, ECLI:NL:RVS:2018:321 en bevestigd in ECLI:NL:RVS:2018:322, volgt dat ruwe onderzoeksgegevens, nu deze tot stand zijn gekomen met een wetenschappelijk oogmerk en geen betrekking hebben op de bestuursvoering van de EUR, niet vallen onder de bestuurlijke aangelegenheid. Daar geen sprake^s van een bestuurlijke aangelegenheid in de zin van art. 1 sub b Wob, dient dit eerste informatieverzoek te worden afgewezen.

Ad 2. Uit bovenstaande twee uitspraken (ECLI:NL:RVS:2018:321 en ECLI:NL:RVS:2018:322) volgt dat met "ruwe onderzoeksgegevens" tevens gegevens verkregen uit waarnemingen, interviews en ingevulde vragenlijsten wordt bedoeld. Daar ook dit tweede informatieverzoek geen betrekking heeft op de bestuurlijke aangelegenheid in de zin van art. 1 sub b Wob dient dit informatieverzoek te worden afgewezen.

Ad 3.

Powerpoint's van presentaties: de door u verzochte documenten met betrekking tot powerpoint's van presentaties treft u in bijlage A tot en met G.

Inventarisatielijst	
A	Toegekend
B	Toegekend
C	Toegekend
D	Toegekend
E	Toegekend
F	Toegekend
G	Toegekend

Memo's: onderzoek heeft uitgewezen dat de EUR niet in het bezit is van de door u verzochte gegevens. Derhalve kunnen wij deze gegevens niet verstrekken.

Artikelen: de door u verzochte gegevens zijn reeds openbaar. U treft deze op de website van de EUR: www.eur.nl.

Ad 4. Onderzoek heeft uitgewezen dat de EUR niet beschikt over de door u verzochte gegevens over de aanstelling van ████████ als (buiten)griffier voorafgaand en gedurende het onderzoek, waaronder correspondentie over de aanstelling, aanstellingsbrief, arbeidsvoorwaarden en daadwerkelijk als medewerker uitgevoerde werkzaamheden. Derhalve kunnen wij deze gegevens niet verstrekken.

Ad 5. Onderzoek heeft uitgewezen dat de EUR niet beschikt over de door u verzochte correspondentie, zoals mailwisselingen, brieven, kattenbelletjes. Derhalve kunnen wij deze gegevens niet verstrekken.

Ad 6. Onderzoek heeft uitgewezen dat de EUR niet beschikt over de door u verzochte gegevens over de rechtbanken waar de onderzoeken hebben plaatsgehad. Derhalve kunnen wij deze gegevens niet verstrekken.

Het grosse van de door u verzochte informatie berust niet bij de EUR. In het verzoek is aangegeven, dat tevens bij de instelling waar het proefschrift is geschreven een verzoek is ingediend. Om deze reden wordt dit verzoek niet doorgezonden.

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken bezwaar indienen bij het College van Bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Het College van Bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam,

drs. K.F.B. Baele
Voorzitter

Juridische medewerkers op de rechtbank: administratieve ondersteuners of invloedrijke adviseurs?

[REDACTED], Universitair Docent Erasmus School of Law

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Presentatie vandaag

- Achtergronden van het onderzoek

- Methode van onderzoek

- Drie kernbevindingen

- Conclusies en discussie

Achtergronden

- Veel juridisch ondersteunend personeel werkzaam op de gerechten
  - Rb sector bestuursrecht gemiddelde ratio van 1,71 juridisch medewerkers per rechter
  - Rb sector strafrecht 0,97 juridisch medewerkers per rechter
- Weinig onderzoek naar rol van deze medewerkers in de rechterlijke besluitvorming

Twee perspectieven

- Managerial: zo efficiënt mogelijke verdeling van taken tussen meer (rechter) en minder (juridisch medewerker) gekwalificeerde personen.
- Rechtsstatelijk: Rechtsprekende functie (en assistentie daarbij) dient met waarborgen te zijn omgeven.

Methode van onderzoek

- Veldwerk op 2 rechtbanken, bij bestuursrecht en strafrecht

- Following the cases

- Document analyse
- Participerende observaties
- Interviews met rechters en juridisch medewerkers

Kernbevindingen

1. Discrepantie tussen formele rol en betrokkenheid in de praktijk
2. Ambigüiteit in de relatie tussen rechter en juridisch ondersteuner
3. Betrokkenheid juridisch ondersteuner heeft effect op het rechterlijk besluitvormingsproces

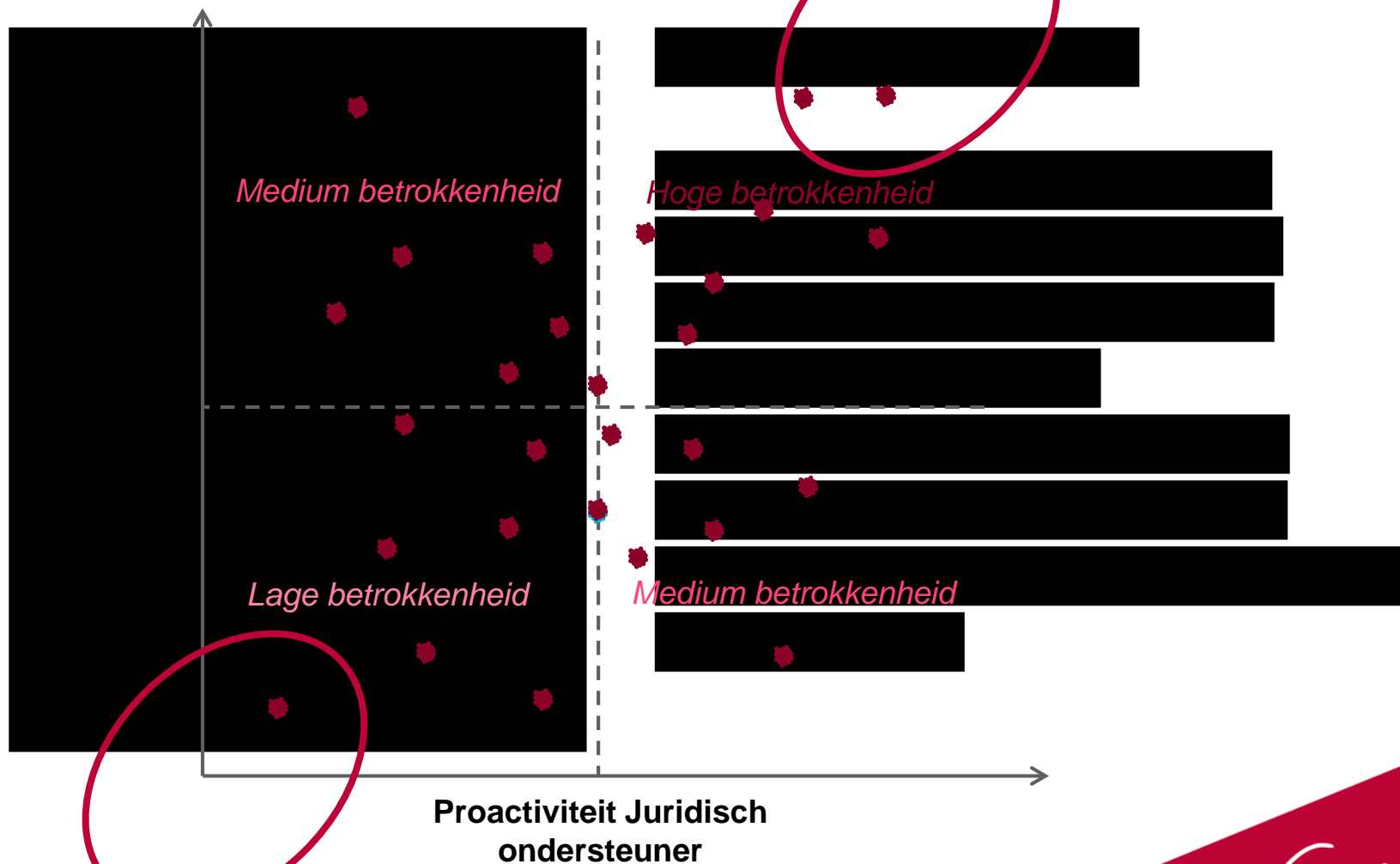
Betrokkenheid formeel

- Administratieve taken duidelijk vastgelegd, adviserende veel minder

– De wet: maken PV van de zitting, aanwezig in raadkamer, enkele administratieve taken (tolkenbriefje tekenen, uitspraak overhandigen)

– Landelijke functieprofielen: maken van voorbereidingen, schrijven van concept-uitspraken, maar: rol in raadkamer?

Betrokkenheid praktijk

Ambigüiteit

- Verschillende normen

- enerzijds inperking leunen op juridisch ondersteuner, anderzijds belangrijk ondersteuner serieus te nemen

- Vaak pragmatische weg gekozen

- Onzekerheid bij juridisch ondersteuners

- wel of niet actieve rol aannemen?

Impact op de rechterlijke besluitvorming

- Controle over de progressie van zaken binnen de rechtbank
  - Door coördinerende rol invloed op werkwijze rechter
- Sturen van rechters in een bepaalde richting
  - Via instructie en tijdens schrijven concept-uitspraak
- Verschaffen van extra gezichtspunten
  - In instructie en in raadkamer

Conclusies, aanbevelingen, vervolg

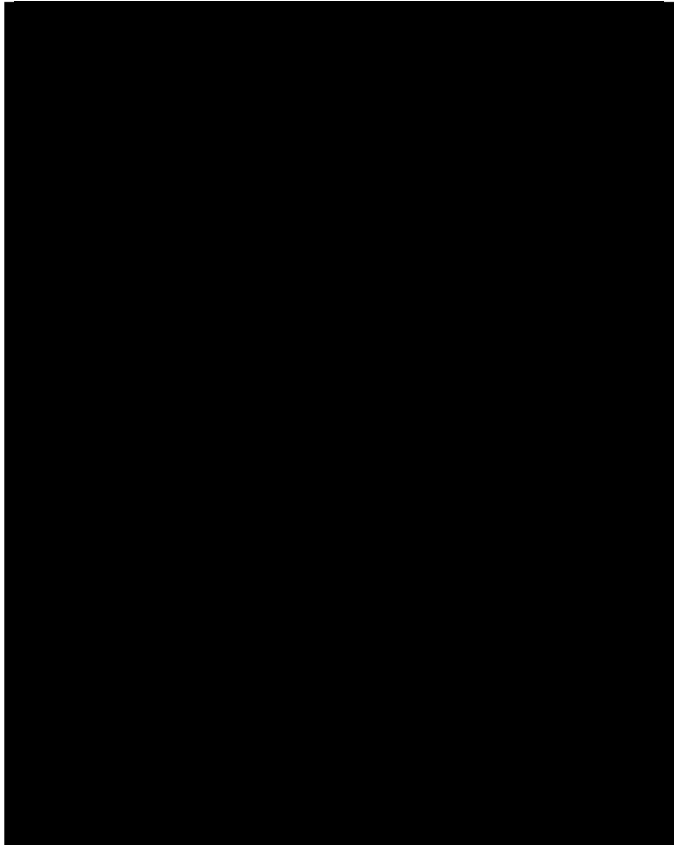
- Meer interne discussie + creëren van standaarden
- Transparantie over betrokkenheid juridisch medewerker en keuzes die hierbij worden gemaakt
- Vervolgonderzoek: kwantitatief onderzoek naar invloed juridisch medewerkers en effect van rolopvattingen van rechters op die inbreng en invloed

De rol en invloed van de juridische ondersteuner in het besluitvormingsproces van de (straf)rechter

, Universitair Docent Erasmus School of Law

Juridisch ondersteuner: administratief ondersteuner of invloedrijk adviseur?

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

Presentatie vandaag

- (Theoretische) achtergronden van het onderzoek

- Methode van onderzoek

- Drie kernbevindingen

- Lessen voor de praktijk

- Vragen en discussie

Achtergronden

- Veel juridisch ondersteunend personeel werkzaam op de gerechten
  - Rb sector bestuursrecht gemiddelde ratio van 1,71 juridisch medewerkers per rechter
  - Rb sector strafrecht gemiddelde ratio van 1 juridisch medewerkers per rechter
- Weinig onderzoek naar rol van deze medewerkers in de rechterlijke besluitvorming

Twee perspectieven

- Managerial: Juridisch ondersteuner kan bijdragen aan efficiëntere, effectievere en (wellicht) betere rechtspraak
- Rule of law: Juridisch ondersteuner kan een bijdrage leveren aan kwaliteit, maar... is niet aangewezen om recht te spreken

Methode van onderzoek

- Veldwerk op 2 rechtbanken, bij bestuursrecht en strafrecht

- Following the cases

- Document analyse
- Participerende observaties
- Interviews met rechters en juridisch medewerkers

Kenmerken juridisch medewerker op de rechtbank

- Functie op hbo-niveau
- Beperkte, interne opleiding
- Ondersteuner is (voornamelijk) generalist
- Beleid dat juridisch medewerker de concept-uitspraak schrijft

Kernbevindingen

1. Discrepantie tussen formele rol en betrokkenheid in de praktijk
2. Ambigüiteit in de relatie tussen rechter en juridisch ondersteuner
3. Betrokkenheid juridisch ondersteuner heeft effect op het rechterlijk besluitvormingsproces

1a. Betrokkenheid formeel

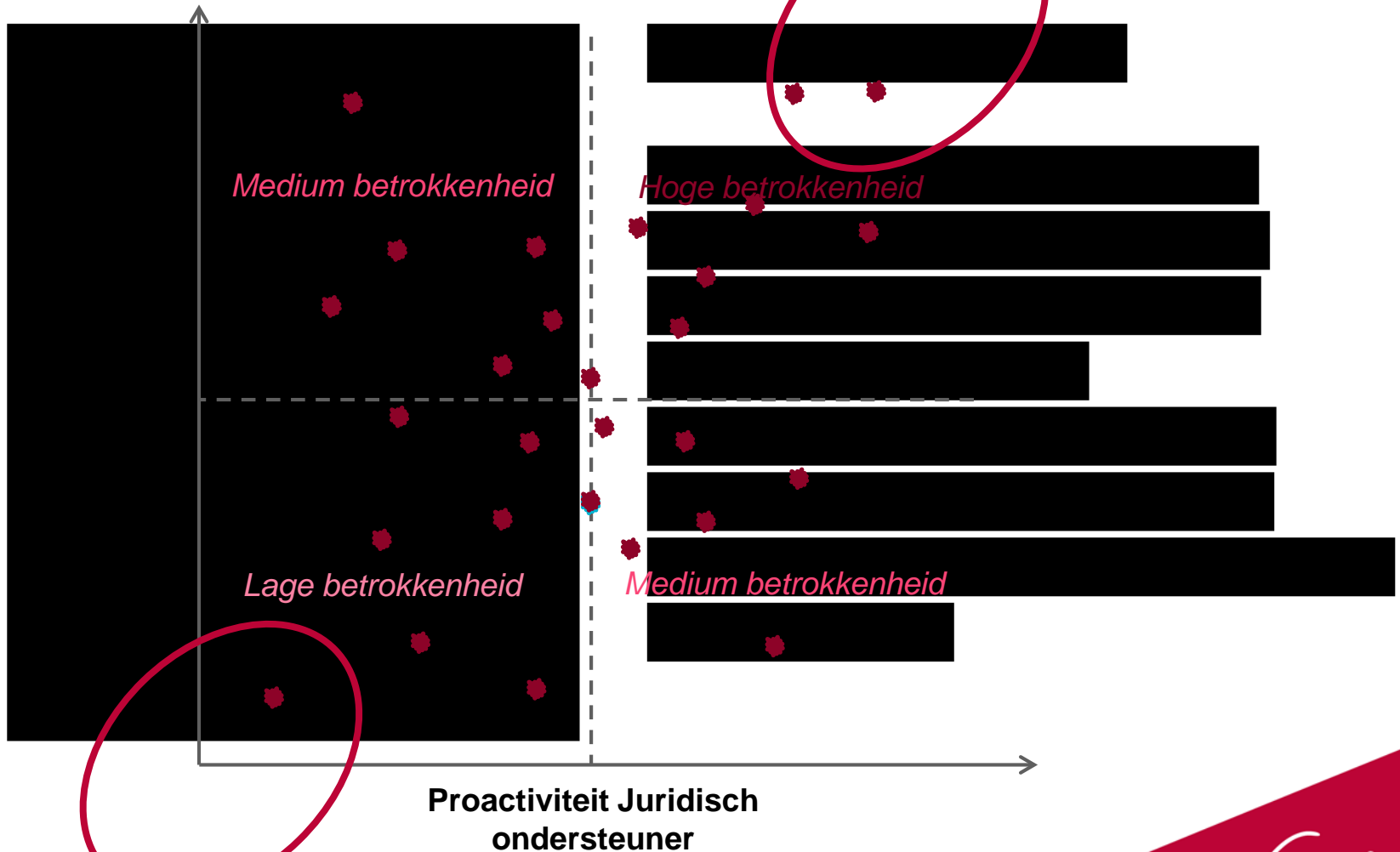
- Administratieve taken duidelijk vastgelegd, adviserende veel minder

– De wet: maken PV van de zitting, aanwezig in raadkamer, enkele administratieve taken (tolkenbriefje tekenen, uitspraak overhandigen)

– Landelijke functieprofielen: maken van instructies, schrijven van concept-uitspraken, maar: rol in raadkamer?

1b. Betrokkenheid praktijk

1c. Factoren die betrokkenheid bepalen

- Vertrouwen
- Rolpercepties
- Ervaring en expertise
- Carrièreperspectieven en ambities
- Type zaak
- Enkel- of meervoudige behandeling
- Tijds- en werkdruk

2. Ambigüiteit

- Verschillende normen

- enerzijds inperking leunen op juridisch ondersteuner, anderzijds belangrijk ondersteuner serieus te nemen

- Vaak pragmatische weg gekozen

- Onzekerheid bij juridisch ondersteuners

- wel of niet actieve rol aannemen?

3. Impact op de rechterlijke besluitvorming

- Controle over de progressie van zaken binnen de rechtbank

- Door coördinerende rol invloed op werkwijze rechter

- Sturen van rechters in een bepaalde richting

- Via instructie en tijdens schrijven concept-uitspraak

- Verschaffen van extra gezichtspunten

- In instructie en in raadkamer

Lessen voor de praktijk

- Meer reflectie en transparantie + creëren van professionele standaarden

- Bevorderen van positieve bijdrage:

- Opleiding en cursussen
- Carrière perspectief bieden

- Beperken van mogelijke risico's:

- Bewustwording over potentiële invloed
- Afstemmen institutionele waarborgen

Zie ook: te verschijnen publicatie in Tijdschrift Praktijkwijzer Strafrecht

Stelling 1

In simpele/routine zaken is het afdoende als een rechter zich voorbereidt op de zitting uitsluitend door het lezen van een instructie opgesteld door de juridisch medewerker

Stelling 2

Institutionele waarborgen met betrekking tot juridisch medewerkers (wraking, openbaar register met nevenfuncties, tijdelijke contracten) moeten worden versterkt

Stelling 3

Meer transparantie over de betrokkenheid van juridisch medewerkers in de rechterlijke besluitvorming is wenselijk

[Redacted text block]

Juridisch medewerkers op de rechtbank: administratieve ondersteuners of invloedrijke adviseurs?

 Universitair Docent Erasmus School of Law

[Redacted text block]

[Large redacted text block]

[Redacted text line]

[Redacted text block]

Relevantie voor de praktijk van de advocaat

- Relevante inzichten in het kader van de interactie met de gerechten
- Reflectie op verhoudingen en taakverdeling tussen advocaten en juridische ondersteuning op eigen kantoor

Presentatie vandaag

- (Theoretische) achtergronden van het onderzoek

- Methode van onderzoek

- Drie kernbevindingen

- Conclusies

- Vragen en discussie

Achtergronden

- Veel juridisch ondersteunend personeel werkzaam op de gerechten
  - Rb sector bestuursrecht gemiddelde ratio van 1,71 juridisch medewerkers per rechter
  - ABRvS circa 300 juridisch ondersteuners op 50 rechters
- Weinig onderzoek naar rol van deze medewerkers in de rechterlijke besluitvorming

Twee perspectieven

- Managerial: Juridisch ondersteuner kan bijdragen aan efficiëntere en effectievere en (wellicht) betere rechtspraak
- Rule of law: Juridisch ondersteuner kan een bijdrage leveren aan de kwaliteit, maar... is niet aangewezen om recht te spreken

Methode van onderzoek

- Veldwerk op 2 rechtbanken, bij bestuursrecht en strafrecht

- Following the cases

- Document analyse
- Participerende observaties
- Interviews met rechters en juridisch medewerkers

Kenmerken van positie van de juridisch medewerker op de rechtbank

- Functie op hbo-niveau
- Beperkte, interne opleiding
- Ondersteuner is (voornamelijk) generalist
- Beleid dat juridisch medewerker de concept-uitspraak schrijft

Kernbevindingen

1. Discrepantie tussen formele rol en betrokkenheid in de praktijk
2. Ambigüiteit in de relatie tussen rechter en juridisch ondersteuner
3. Betrokkenheid juridisch ondersteuner heeft effect op het rechterlijk besluitvormingsproces

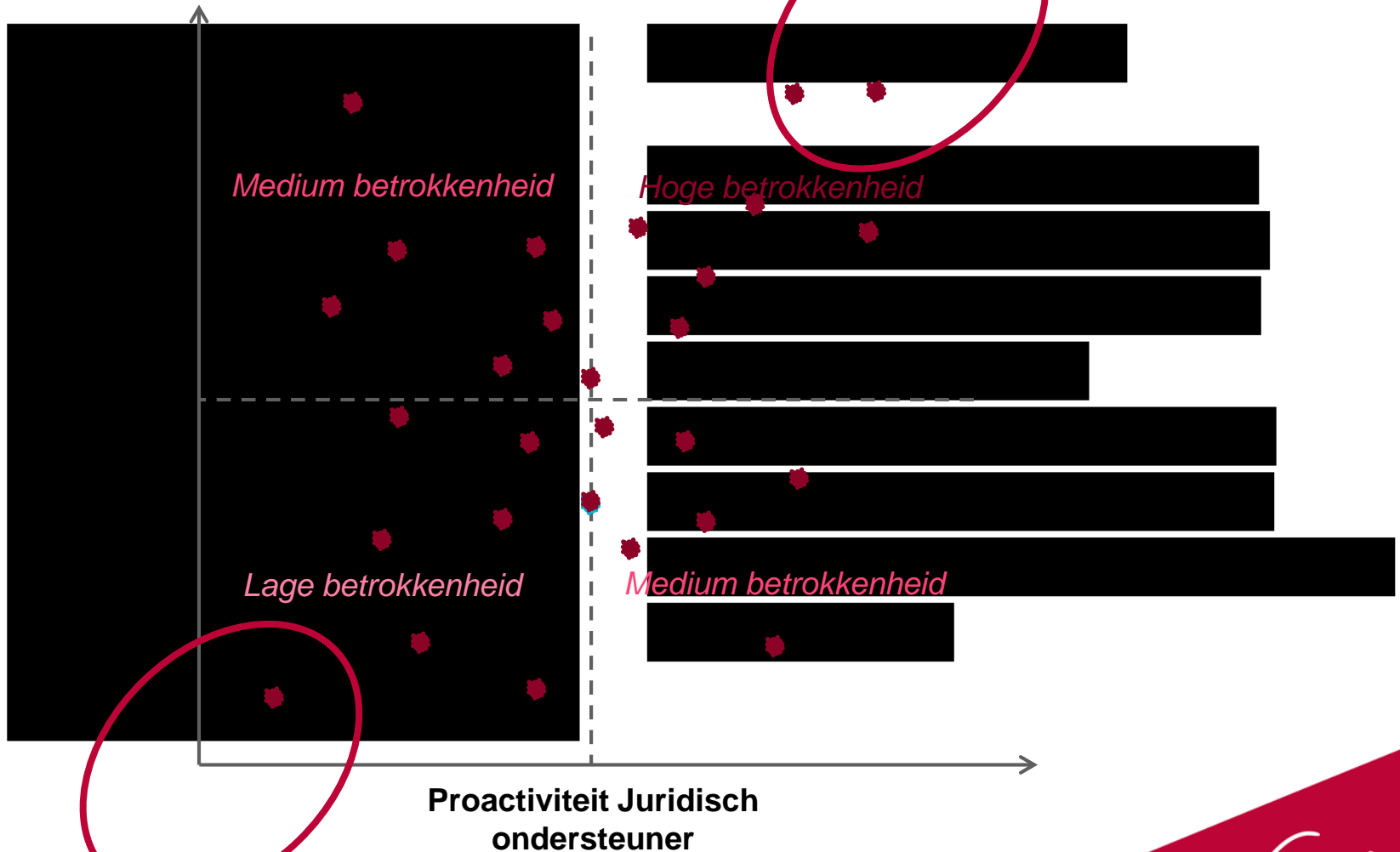
1a. Betrokkenheid formeel

- Administratieve taken duidelijk vastgelegd, adviserende veel minder

– De wet: maken PV van de zitting, aanwezig in raadkamer, enkele administratieve taken (tolkenbriefje tekenen, uitspraak overhandigen)

– Landelijke functieprofielen: maken van instructies, schrijven van concept-uitspraken, maar: rol in raadkamer?

1b. Betrokkenheid praktijk

1c. Factoren die betrokkenheid bepalen

- Vertrouwen

- Rolpercepties

- Ervaring en expertise

- Carrièreperspectieven en ambities

- Type zaak

- Enkel- of meervoudige behandeling

- Tijds- en werkdruk

2. Ambigüiteit

- Verschillende normen

- enerzijds inperking leunen op juridisch ondersteuner, anderzijds belangrijk ondersteuner serieus te nemen

- Vaak pragmatische weg gekozen

- Onzekerheid bij juridisch ondersteuners

- wel of niet actieve rol aannemen?

3. Impact op de rechterlijke besluitvorming

- Controle over de progressie van zaken binnen de rechtbank

- Door coördinerende rol invloed op werkwijze rechter

- Sturen van rechters in een bepaalde richting

- Via instructie en tijdens schrijven concept-uitspraak

- Verschaffen van extra gezichtspunten

- In instructie en in raadkamer

Conclusies

- Veel variatie in betrokkenheid, weinig excessen
- Indeling van werkprocessen triggert de rechter weinig om zelf diepgaand over zaak na te denken
- Meer reflectie en openheid gewenst + creëren van standaarden

Relevantie voor interactie advocaat - gerecht

- Waarde van de zitting – volledige aandacht van de rechter
- Belang van het framen van de schriftelijke stukken met juridisch medewerker in het achterhoofd
- Aandacht voor bejegening van griffier/juridisch medewerker
- ???

Reflectie op eigen werkplek

- Herkent u:

- Verschil formele positie en betrokkenheid in de praktijk
- Ambigüiteit in de relatie
- Potentie van invloed

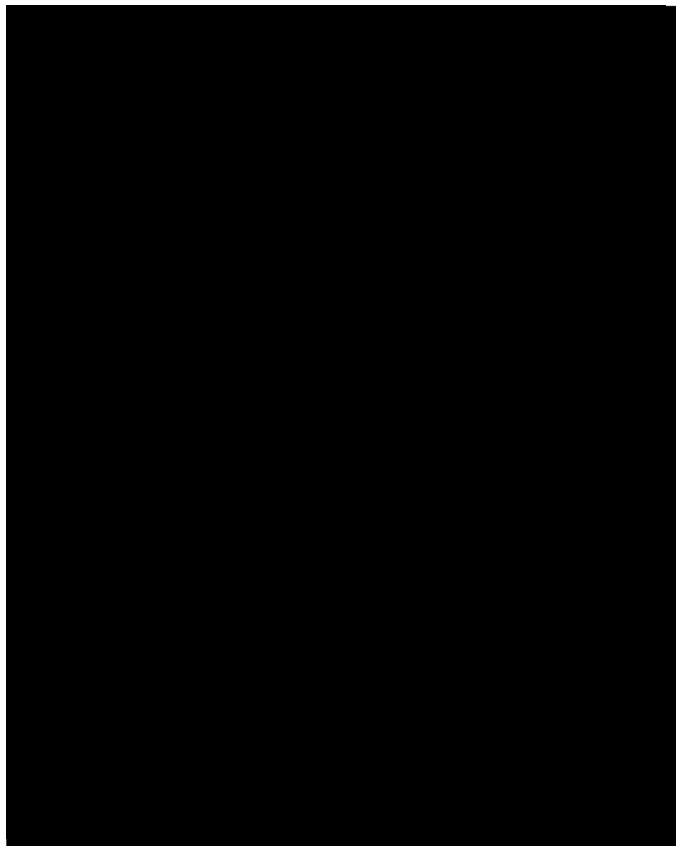
- Mogelijkheden tot vergroten efficiency?

- Mogelijkheden tot verdere bijdrage aan kwaliteit?

De rol en invloed van de juridische ondersteuner in het besluitvormingsproces van de (bestuurs)rechter

, Universitair Docent Erasmus School of Law

Juridisch ondersteuner: administratief ondersteuner of invloedrijk adviseur?

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Presentatie vandaag

- (Theoretische) achtergronden van het onderzoek

- Methode van onderzoek

- Drie kernbevindingen

- Eerste resultaten vervolgonderzoek

- Lessen voor de praktijk

- Vragen en discussie

Achtergronden

- Veel juridisch ondersteunend personeel werkzaam op de gerechten
  - Rb sector bestuursrecht gemiddelde ratio van 1,71 juridisch medewerkers per rechter
  - ABRvS circa 300 juridisch ondersteuners op 50 rechters
- Weinig onderzoek naar rol van deze medewerkers in de rechterlijke besluitvorming

Twee perspectieven

- Managerial: Juridisch ondersteuner kan bijdragen aan efficiëntere en effectievere rechtspraak
- Rule of law: Juridisch ondersteuner is niet aangewezen om recht te spreken

Twee perspectieven

- Managerial: Juridisch ondersteuner kan bijdragen aan efficiëntere en effectievere rechtspraak
- Rule of law: Juridisch ondersteuner is niet aangewezen om recht te spreken
- Derde perspectief: professionalism

Methode van onderzoek

- Veldwerk op 2 rechtbanken, bij bestuursrecht en strafrecht

- Following the cases

- Document analyse
- Participerende observaties
- Interviews met rechters en juridisch medewerkers

Rechtbank vs Afdeling Bestuursrechtspraak

Rechtbank

- Functie op hbo-niveau
- Beperkte interne opleiding
- Ondersteuner is (voornamelijk) generalist

ABRvS

- Functie voor afgestudeerde jurist
- Uitgebreid opleidingspad tot ambtenaar van staat
- Ondersteuner is specialist

Kernbevindingen

1. Discrepantie tussen formele rol en betrokkenheid in de praktijk
2. Ambigüiteit in de relatie tussen rechter en juridisch ondersteuner
3. Betrokkenheid juridisch ondersteuner heeft effect op het rechterlijk besluitvormingsproces

Betrokkenheid formeel

- Administratieve taken duidelijk vastgelegd, adviserende veel minder

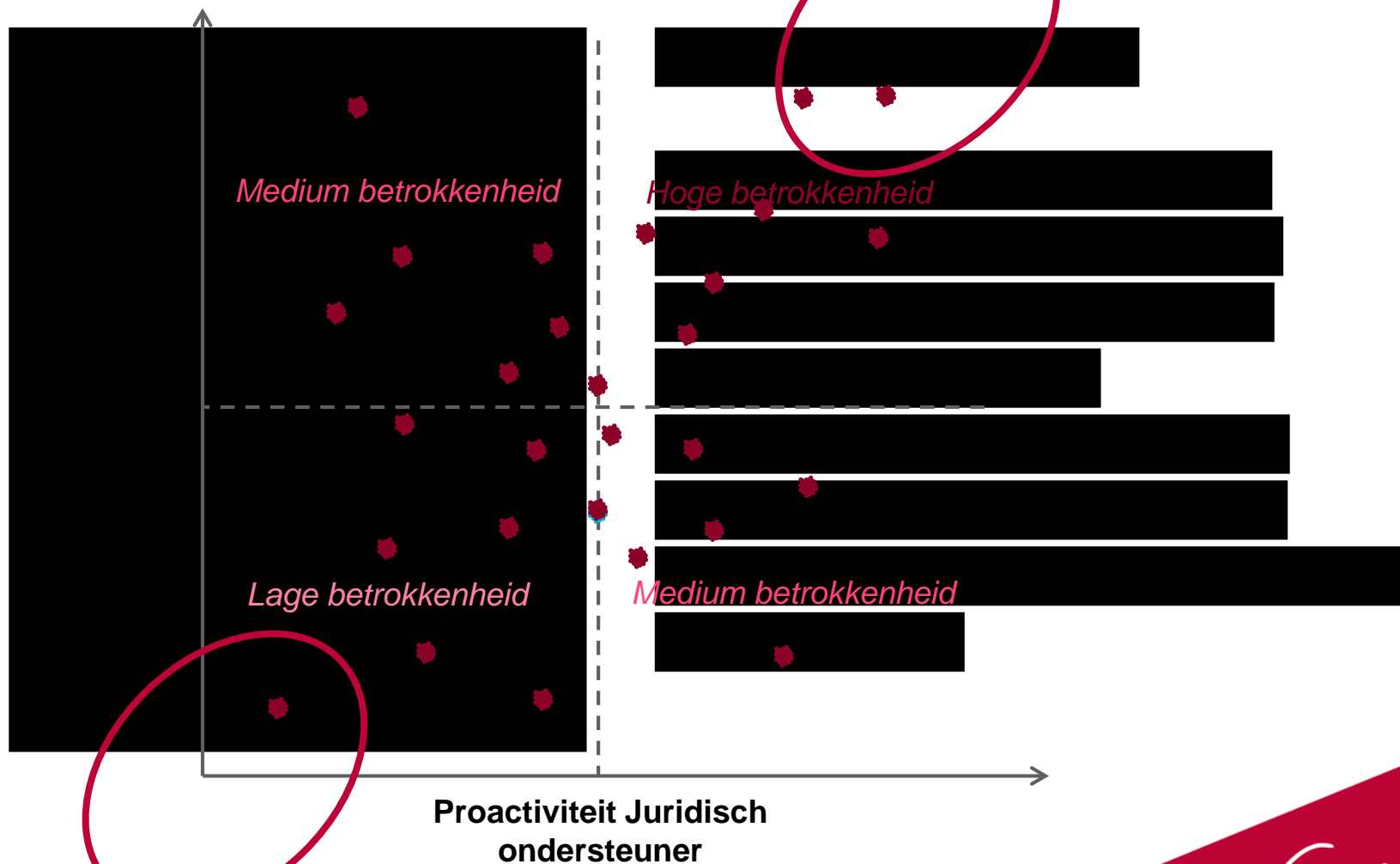
– De wet: maken PV van de zitting, aanwezig in raadkamer, enkele administratieve taken (tolkenbriefje tekenen, uitspraak overhandigen)

– Landelijke functieprofielen: maken van instructies, schrijven van concept-uitspraken, maar: rol in raadkamer?

– Lamicie-normen/tijdsverdeling

Vb sociale verzekeringszaak: rechter 387 min., juridisch medewerker 983 min.

Betrokkenheid praktijk

Ambigüiteit

- Verschillende normen

- enerzijds inperking leunen op juridisch ondersteuner, anderzijds belangrijk ondersteuner serieus te nemen

- Vaak pragmatische weg gekozen

- Onzekerheid bij juridisch ondersteuners

- wel of niet actieve rol aannemen?

Impact op de rechterlijke besluitvorming

- Controle over de progressie van zaken binnen de rechtbank
  - Door coördinerende rol invloed op werkwijze rechter
- Sturen van rechters in een bepaalde richting
  - Via instructie en tijdens schrijven concept-uitspraak
- Verschaffen van extra gezichtspunten
  - In instructie en in raadkamer

Vervolgonderzoek

Onderzoeksvragen

- Invloed juridisch ondersteuner op uitspraak?
- Effect van managerial/rechtstatelijke/professionele rolopvatting op betrokkenheid en invloed?

Opzet

- Casus + 2 verschillende instructies (pos./neg) en controle groep
- Vragen naar feitelijke inbreng juridisch ondersteuner
- Meten van managerial/rechtstatelijke/professionele rolopvatting d.m.v. stellingen

Beperkingen

- N=27 (waaronder 2 staatsraden)
- Meting van rolopvattingen

Hypothesen (en resultaten)

Managerial

Rechtsstatelijk

Pure professional

+

-

-

Advies in instructie

Beslissing om te schorsen

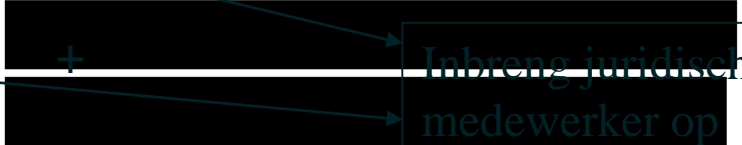

Waardering werk
juridisch medewerker

Managerial

Rechtsstatelijk

Pure professional

Inbreng juridisch
medewerker op
beslissing

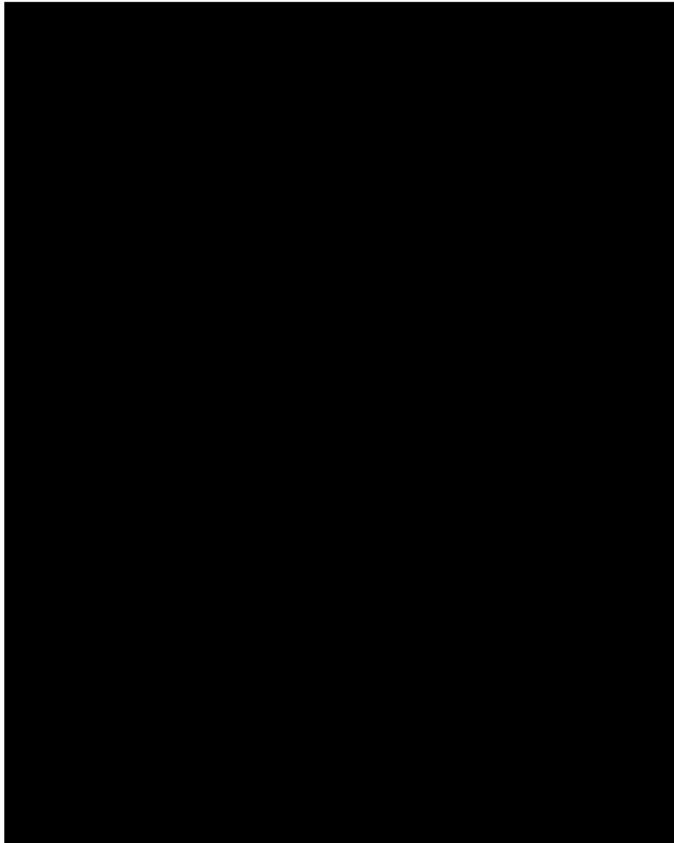
Lessen voor de praktijk

- Meer discussie en openheid + creëren van standaarden
- Bevorderen van positieve bijdrage:
  - Opleiding en cursussen
  - Carrière perspectief bieden
- Beperken van mogelijke risico's:
  - Structuur voor monitoring
  - Bewuste inrichting van proces
  - Afstemmen institutionele waarborgen

De rol en invloed van de juridische ondersteuner in het besluitvormingsproces van de (bestuurs)rechter

, Universitair Docent Erasmus School of Law

Juridisch ondersteuner: administratief ondersteuner of invloedrijk adviseur?

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Presentatie vandaag

- (Theoretische) achtergronden van het onderzoek

- Methode van onderzoek

- Drie kernbevindingen

- Lessen voor de praktijk

- Vragen en discussie

Achtergronden

- Veel juridisch ondersteunend personeel werkzaam op de gerechten
  - Rb sector bestuursrecht gemiddelde ratio van 1,71 juridisch medewerkers per rechter
  - ABRvS circa 300 juridisch ondersteuners op 50 rechters
  - CBb ongeveer 1 juridisch medewerker per rechter
- Weinig onderzoek naar rol van deze medewerkers in de rechterlijke besluitvorming

Twee perspectieven

- Managerial: Juridisch ondersteuner kan bijdragen aan efficiëntere, effectievere en (wellicht) betere rechtspraak
- Rule of law: Juridisch ondersteuner kan een bijdrage leveren aan kwaliteit, maar... is niet aangewezen om recht te spreken

Methode van onderzoek

- Veldwerk op 2 rechtbanken, bij bestuursrecht en strafrecht

- Following the cases

- Document analyse
- Participerende observaties
- Interviews met rechters en juridisch medewerkers

Kenmerken juridisch medewerker op de rechtbank

Rechtbank

- Functie op hbo-niveau
- Beperkte, interne opleiding
- Ondersteuner is (voornamelijk) generalist
- Beleid dat juridisch medewerker de concept-uitspraak schrijft

Kernbevindingen

1. Discrepantie tussen formele rol en betrokkenheid in de praktijk
2. Ambigüiteit in de relatie tussen rechter en juridisch ondersteuner
3. Betrokkenheid juridisch ondersteuner heeft effect op het rechterlijk besluitvormingsproces

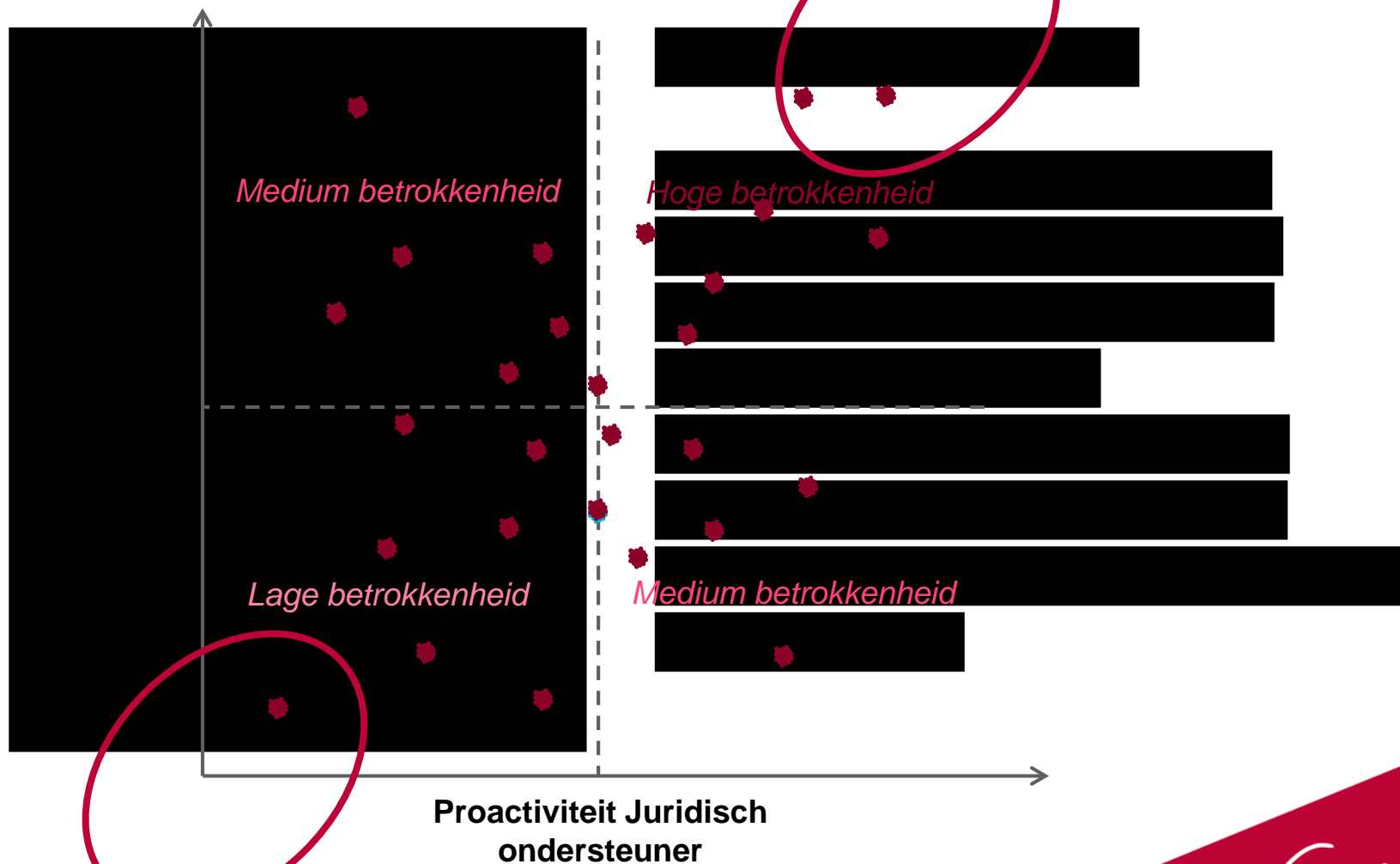
Betrokkenheid formeel

- Administratieve taken duidelijk vastgelegd, adviserende veel minder

– De wet: maken PV van de zitting, aanwezig in raadkamer, enkele administratieve taken (tolkenbriefje tekenen, uitspraak overhandigen)

– Landelijke functieprofielen: maken van instructies, schrijven van concept-uitspraken, maar: rol in raadkamer?

Betrokkenheid praktijk

Ambigüiteit

- Verschillende normen

- enerzijds inperking leunen op juridisch ondersteuner, anderzijds belangrijk ondersteuner serieus te nemen

- Vaak pragmatische weg gekozen

- Onzekerheid bij juridisch ondersteuners

- wel of niet actieve rol aannemen?

Impact op de rechterlijke besluitvorming

- Controle over de progressie van zaken binnen de rechtbank
  - Door coördinerende rol invloed op werkwijze rechter
- Sturen van rechters in een bepaalde richting
  - Via instructie en tijdens schrijven concept-uitspraak
- Verschaffen van extra gezichtspunten
  - In instructie en in raadkamer

Lessen voor de praktijk

- Meer reflectie en transparantie + creëren van professionele standaarden

- Bevorderen van positieve bijdrage:

- Opleiding en cursussen
- Carrière perspectief bieden

- Beperken van mogelijke risico's:

- Bewustwording over potentiële invloed
- Structuur voor monitoring
- Afstemmen institutionele waarborgen

Stelling 1

In simpele/routine zaken is het afdoende als een rechter zich voorbereid op de zitting uitsluitend door het lezen van een instructie opgesteld door de juridisch medewerker

Stelling 2

Institutionele waarborgen met betrekking tot juridisch medewerkers (wraking, openbaar register met nevenfuncties, tijdelijke contracten) moeten worden versterkt

Stelling 3

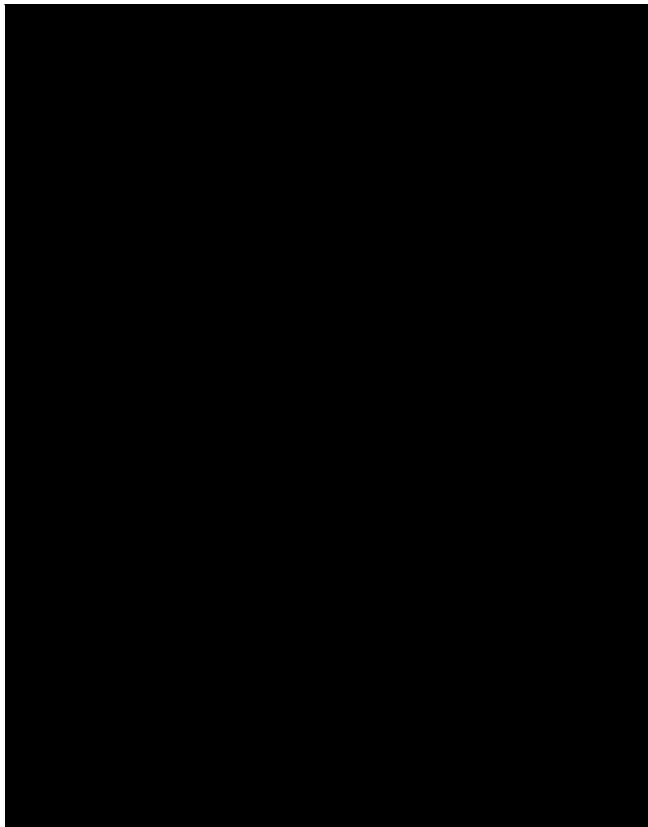
Meer transparantie over de betrokkenheid van juridisch medewerkers in de rechterlijke besluitvorming is wenselijk

[Redacted text block containing multiple lines of obscured content]

De rol en invloed van de juridische ondersteuner in het besluitvormingsproces van de (bestuurs)rechter

 Universitair Docent Erasmus School of Law

Juridisch medewerker: administratief ondersteuner of invloedrijk adviseur?

Presentatie vandaag

- (Theoretische) achtergronden van dit onderzoek

- Methode van onderzoek

- Drie kernbevindingen

- Lessen voor de praktijk

- Vragen en discussie

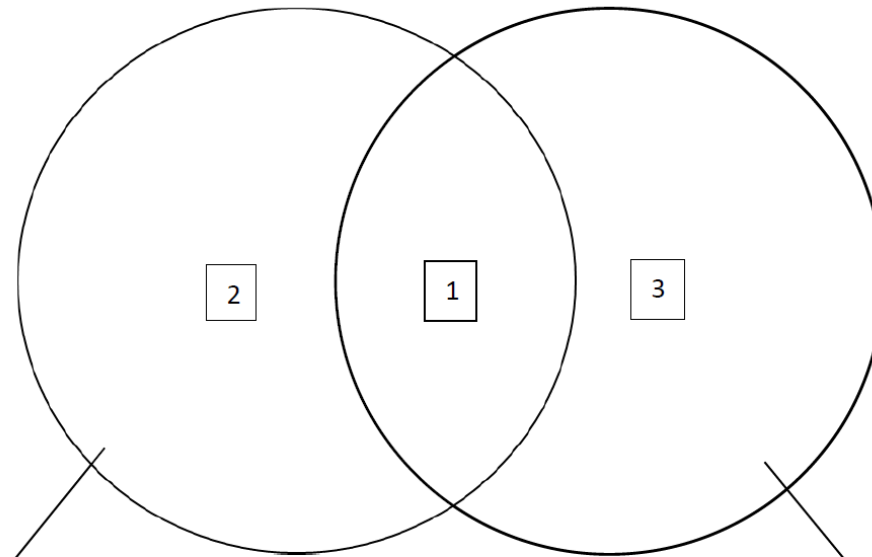
Achtergronden

- Veel juridisch ondersteunend personeel werkzaam op de gerechten
  - Rb sector bestuursrecht gemiddelde ratio van 1,71 juridisch medewerkers per rechter
  - ABRvS circa 300 juridisch medewerkers op 50 rechters
- Weinig onderzoek naar rol van deze medewerkers in de rechterlijke besluitvorming

Twee perspectieven

- Managerial: Juridisch ondersteuner kan bijdragen aan efficiëntere en effectievere rechtspraak
- Rule of law: Juridisch ondersteuner is niet aangewezen om recht te spreken

Balanceren tussen de verschillende beginselen

classic “rechtsstaat”-principles for
the organisation of adjudication

“new public management”- principles
for the organisation of adjudication

- 1: legitimate based on the classic “rechtsstaat” and “new public management”
- 2: legitimate based on the classic “rechtsstaat” but not on “new public management”
- 3: legitimate based “new public management” but not on the classic “rechtsstaat”

Mak (2008), p. 100. Simplified version, translated from Dutch by Holvast.

Methode van onderzoek

- Veldwerk op 2 rechtbanken, bij bestuursrecht en strafrecht

- Following the cases

- Document analyse
- Participerende observaties
- Interviews met rechters en juridisch medewerkers

Kernbevindingen

1. Discrepantie tussen formele rol en betrokkenheid in de praktijk
2. Ambigüiteit in de relatie tussen rechter en juridisch medewerker
3. Betrokkenheid JM heeft effect op het rechterlijk besluitvormingsproces

Betrokkenheid formeel

- Administratieve taken duidelijk vastgelegd, adviserende veel minder

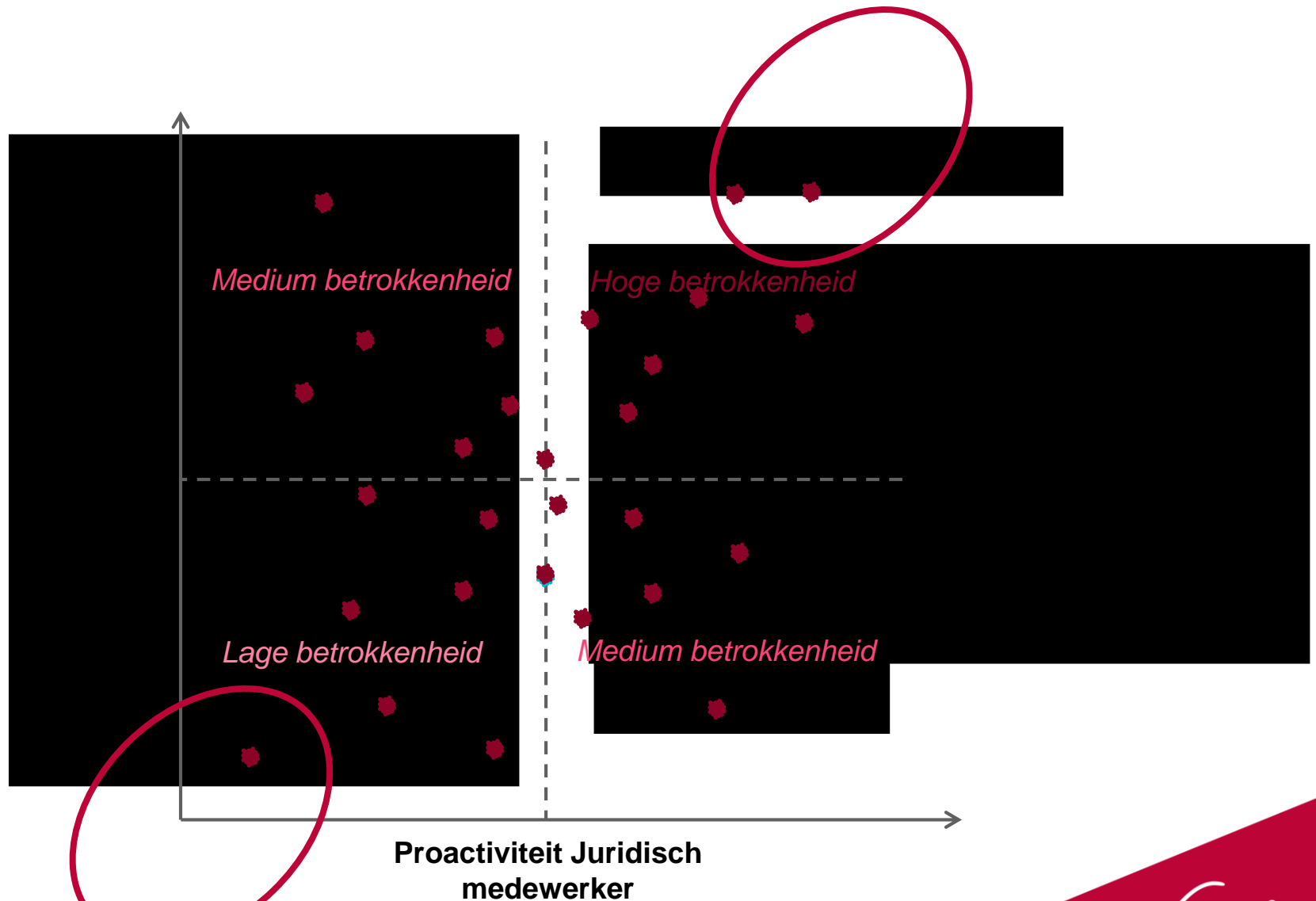
– De wet: maken PV van de zitting, aanwezig in raadkamer, enkele administratieve taken (tolkenbriefje tekenen, uitspraak overhandigen)

– Landelijke functieprofielen: maken van instructies, schrijven van concept-uitspraken, maar: rol in raadkamer?

– Lamicie-normen/tijdsverdeling

Vb sociale verzekeringszaak: rechter 387 min., juridisch medewerker 983 min.

Betrokkenheid praktijk

Ambigüiteit

- Verschillende normen
  - enerzijds inperking leunen op jm, anderzijds belangrijk jm serieus te nemen
- Vaak pragmatische weg gekozen
- Onzekerheid bij juridisch medewerkers
  - wel of niet actieve rol aannemen?

Impact op de rechterlijke besluitvorming

- Controle over de progressie van zaken binnen de rechtbank
  - Door coördinerende rol invloed op werkwijze rechter
- Sturen van rechters in een bepaalde richting
  - Via memo en tijdens schrijven concept-uitspraak
- Verschaffen van extra gezichtspunten
  - In memo en in raadkamer

Lessen voor de praktijk

- Meer discussie en openheid + creëren van standaarden
- Bevorderen van positieve bijdrage:
  - Opleiding en cursussen
  - Carrière perspectief bieden
- Beperken van mogelijke risico's:
  - Structuur voor monitoring
  - Bewuste inrichting van proces
  - Afstemmen institutionele waarborgen

[Redacted text block]

[Redacted], universitair docent,
Erasmus Universiteit Rotterdam
[Redacted]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Presentatie vandaag

- (Theoretische) achtergronden van het onderzoek
- Methode van onderzoek
- Drie kernbevindingen
- Lessen voor de praktijk
- Vragen (en discussie)

Achtergronden

- Veel juridisch ondersteunend personeel werkzaam op de gerechten
  - Rb sector bestuursrecht gemiddelde ratio van 1,71 juridisch medewerkers per rechter
  - Rb sector strafrecht gemiddelde ratio van 1 juridisch medewerkers per rechter
- Weinig onderzoek naar rol van deze medewerkers in de rechterlijke besluitvorming

Twée perspectieven

- Managerial: Juridisch ondersteuner kan bijdragen aan efficiëntere, effectievere en (wellicht) betere rechtspraak
- Rule of law: Juridisch ondersteuner kan een bijdrage leveren aan kwaliteit, maar... is niet aangewezen om recht te spreken

Methode van onderzoek

- Veldwerk op 2 rechtbanken, bij bestuursrecht en strafrecht
- Following the cases

- Document analyse
- Participerende observaties
- Interviews met rechters en juridisch medewerkers

Kenmerken juridisch medewerker Rb

- Functie op hbo/wo-niveau
- Beperkte, interne opleiding
- Ondersteuner is (voornamelijk) generalist
- Beleid dat juridisch medewerker de concept-uitspraak schrijft

Kernbevindingen

1. Discrepantie tussen formele rol en betrokkenheid in de praktijk
2. Ambigüiteit in de relatie tussen rechter en juridisch ondersteuner
3. Betrokkenheid juridisch ondersteuner heeft effect op het rechterlijk besluitvormingsproces

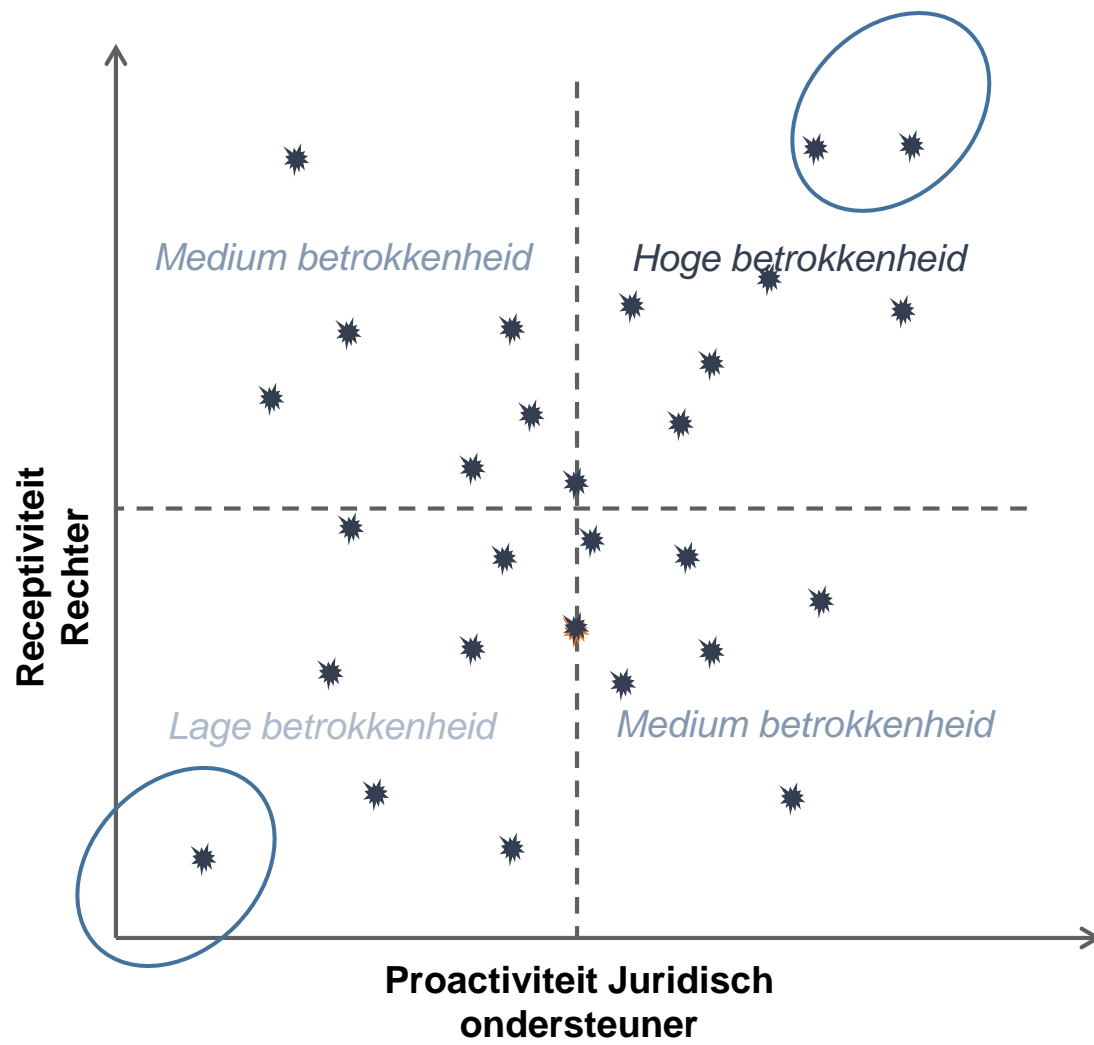
1a. Formele betrokkenheid

- Administratieve taken duidelijk vastgelegd, adviserende veel minder
  - De wet: maken PV van de zitting, aanwezig in raadkamer, enkele administratieve taken (tolkenbriefje tekenen, uitspraak overhandigen)
  - Landelijke functieprofielen: maken van instructies, schrijven van concept-uitspraken, maar: rol in raadkamer?

10. Betrokkenheid in de praktijk

1c. Bepalende factoren

- Vertrouwen
- Rolpercepties
- Ervaring en expertise
- Carrièreperspectieven en ambities
- Type zaak
- Enkel- of meervoudige behandeling
- Tijds- en werkdruk

2. Ambiguiteit

- Verschillende normen
  - enerzijds inperking leunen op juridisch ondersteuner, anderzijds belangrijk ondersteuner serieus te nemen
- Vaak pragmatische weg gekozen
- Onzekerheid bij juridisch ondersteuners
  - wel of niet actieve rol aannemen?

3. Impact op de rechterlijke besluitvorming

- Controle over de progressie van zaken binnen de rechtbank
  - Door coördinerende rol invloed op werkwijze rechter
- Sturen van rechters in een bepaalde richting
  - Via instructie en tijdens schrijven concept-uitspraak
- Verschaffen van extra gezichtspunten
  - In instructie en in raadkamer

Lessen voor de praktijk

- Meer reflectie en transparantie + creëren van professionele standaarden
- Bevorderen van positieve bijdrage:
  - Opleiding en cursussen
  - Carrière perspectief bieden
- Beperken van mogelijke risico's:
  - Bewustwording over potentiële invloed
  - Structuur voor monitoring
  - Afstemmen institutionele waarborgen